

Posudek vedoucí diplomové práce

Student/ka:	Maria Rechnerová
Název práce:	Téma orientace v krajině na 1. stupni ZŠ s využitím terénní výuky.
Vedoucí:	Ing. Michaela Dvořáková, Ph.D.
Oponent¹:	Mgr. Zbyněk Zicha, Ph.D.

Cílem diplomové práce je nabídnout postup systematictějšího vzdělávání v rámci geografického učiva prvního stupně ZŠ. Název práce ukazuje, jaký přístup k výuce chce autorka akcentovat. Diplomantka se pro takto zaměřenou práci rozhodla na základě vlastní zkušenosti s problémy, které výuka předmětů tradičně nazývaných jako prvouka a vlastivěda přináší žákům.

Pro splnění cíle popsala svá východiska, nejedná se o čistě teoretická východiska, ale častěji o východiska aplikovaná, případně stanovená vzdělávací politikou a praxí. Prvním východiskem práce jsou otázky obsahu učiva. Práce analyzuje učivo stanovené kurikulem, zasazuje je do historického kontextu vývoje předmětu vlastivěda a porovnává několik řad současných učebnic vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Jako problematický rys současného geografického vzdělávání na 1. stupni objevuje nesystematický přístup, kdy výukové postupy navíc často neodpovídají kognitivním charakteristikám žáků daného stupně.

Za přínos k problematice obsahu učiva považují zpracování konceptu mapových dovedností, který používá oborová didaktika geografie, a který podrobně specifikuje dílčí dovednosti potřebné pro práci s mapou spolu s kognitivními nároky kladenými na žáky. Přestože je koncept mapových dovedností využíván pro didaktiku zeměpisu na 2. stupni ZŠ, pracuje i

---

¹ Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

s výzkumy myšlení mladších žáků, a ukázal se jako užitečné východisko i pro didaktiku vlastivědy na 1. stupni.

Dalším východiskem je kognitivní psychologie, zejména otázka kognitivního vývoje se zaměřením na specifika žáků prvního stupně ZŠ. Zde je patrné, že současná kognitivní psychologie je stále vysoce abstraktní a přímá aplikace jejích zjištění do výuky je spíše přáním než reálnou možností. Práce proto vychází z klasické Piagetovy teorie kognitivního vývoje a snaží se poučit z popisu jednotlivých vývojových fází.

Diplomantka prokázala schopnost zorientovat se v problematice na pomezí oborů a využít dosavadní zjištění pro analýzu současného stavu, identifikaci problémů a hlavně v návrhu výukového postupu.

Samotný návrh výuky je systematicky propracovaný, a s ohledem na detailnost organizační stránky výuky, je výrazně praktický. Diplomantka tvoří plán výuky na základě vlastní zkušenosti, učitelké intuice, ale také s vědomím nedostatků současné praxe, které se snaží překonávat. V popisu průběhu výuky je vidět silná osobní zangažovanost. Autorka skrze text vystupuje jako vyučující, která si nevolí jednoduchou cestu, dokáže žáky motivovat, je s nimi neustále v kontaktu a s ohledem k jejich potřebám dokáže přizpůsobit svůj postup. Zadává žákům poměrně náročné úkoly, ale dokáže k jejich řešení poskytnout oporu. Radost z výsledků práce na obou stranách je nepřehlédnutelná.

Z hlediska oborové didaktiky považuji za velmi přínosné zdůvodnění jednotlivých aktivit a vysvětlení jejich návaznosti. Ukázky výsledků práce žáků a identifikace problémů při řešení úkolů naznačují další výzvy pro didaktické zpracování tématu orientace, včetně tvorby nových pomůcek.

Je samozřejmé, že jedna diplomová práce nemůže vyřešit problémy geografického vzdělávání na 1. stupni, ale je patrné, že pro začátek jejich řešení má významný přínos.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Podnět k přemýšlení, **otázka do rozpravy:**

1. Aktivita č. 6 je navržena jako shrnující, vhodná k hodnocení zvládnutí dovedností. Protože se jedná o práci skupin, jakým způsobem byste s výsledky pracovala, aby bylo možné poskytnout žákům individuální zpětnou vazbu?

V Praze 2. 9. 2022

.....
Michaela Dvořáková